

Намистинка з міста Фів

Паола Утевська

Далеко-далеко на південь, за високими горами, за широким синім морем є земля, яку звуть Африкою. А то її ще жартома називають Африкою-Жирафікою. Бо в ній живуть довгошиї жирафи. І ще живуть там у річці Ніл страшні крокодили. Але не про них у нас піде мова...

На берегах Нілу з давніх-давен існує держава — Єгипет. Уже тисячі років тому єгиптяни були майстрами на всі руки. Вони вміли приборкувати непокірні нільські води, змушували їх напувати свіжою водицею землю. Вміли вони зводити височенні палаци, прикрашати їх кам'яними статуями. Вміли робити різне господарське знаряддя та кувати зброю. І дехто вважав, що саме єгиптяни першими у світі почали варити скло.

— Варити? — питаєте ви. — Хіба ж воно борщ або каша?

Звичайно, скло не каша. Проте його все-таки варять. У величезні печі засипають чистий пісок та соду. А замість черепашок, які, пам'ятаєте, також розплавилась у багатті мандрівних купців, — тепер кладуть крейду. Пісок, соду й крейду перемішують, і всю цю суміш так розжарюють, що вона розтоплюється і стає рідиною. А коли ця рідина добре перекипить і зробиться зовсім прозорою, її охолоджують. Вона твердне й стає склом. Отже, бачите, скло й справді варять, хоч воно й не борщ і не каша!

Тисячі років тому в Єгипті скло варили у звичайних казанах. І виготовляли тоді з нього тільки деякий посуд та різні прикраси, як, наприклад, браслети, намисто. Одна така намистинка збереглася до наших днів.

Було колись у Єгипті місто Фіви. Давно зруйнували його ворожі навали, а довершили цю роботу дощ і вітер. Протягом довгих віків земля й пісок вкривали руїни цього міста.

Учені поклали собі за мету дізнатися: як жили стародавні фів'яни? Які хати й палаци будували вони? З якого посуду їли? Чим обробляли землю?

Щоб про все це взнати, вчені почали розкопувати Фіви. І серед каміння, черепків та піску під уламками якоїсь будівлі знайшли маленьку скляну намистинку.

Як же вона збереглася протягом стількох тисячоліть? Адже скло дуже крихке! Та річ у тім, що скло може жити довше, ніж дерево, залізо, навіть каміння. Звісно, якщо ніхто його не розтовче. Каміння розмиває вода. Залізо від води береться іржею, дерево гниє. А скло зовсім не боїться води. Воно не ржавіє, і не гниє, і вода його не розмиває. Ось чому намистинка з міста Фів пролежала тисячі років у землі й лишилася ціла.

Ця намистинка вважається найстарішою з усіх скляних речей, які нам досі відомі.